

การใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ในรายวิชาลูกเสือ-เนตรนารี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

อาจารย์ปภณ มะโน

อาจารย์อัยลดา หอมไม่หาย

อาจารย์ชญานี ขวัญชูนุช

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนลูกเสือ-เนตรนารี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 รอบที่ 2 ในประเทศไทยได้เพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาลูกเสือ-เนตรนารีของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้วยสาเหตุดังกล่าวหน่วยงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนลูกเสือ-เนตรนารีจึงต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้ทันต่อสถานการณ์ และในยุคปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่สามารถเข้าถึงผู้เข้าใช้ได้อย่างครอบคลุมเป็นช่องทางและโอกาสในการใช้ประโยชน์จากสื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ จึงส่งเสริมผู้เรียนได้เรียนรู้ ศึกษาโดยการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ Online ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams ในคาบเรียนที่ 8 – 9 จำนวน 2 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ซึ่งการเรียนการสอนรายวิชานี้ที่เน้นการปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมรูปแบบการศึกษาใหม่ๆที่สร้างสรรค์ แรงจูงใจให้กับผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจึงได้ผลิตสื่อการสอนที่ให้ความรู้และเหมาะสมสำหรับลูกเสือ-เนตรนารี โดยให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้ผ่านสื่อคลิปวิดีโอที่สนุกสนาน และสอดแทรกสาระความรู้ตามกระบวนการของลูกเสือ มีขั้นตอนในการเรียนการสอนที่ระบุไว้ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือดังนี้ (พิธีการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่:สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ 2560)

ขั้นตอนที่ 1 พิธีเปิดประชุมกอง (พิธีการ) ชักธง-สวดมนต์-สงบนิ่ง-ตรวจ-แยก

ขั้นตอนที่ 2 เพลงหรือเกมกิจกรรม (สนุกสนานผ่อนคลายก่อนเริ่มเรียน)

ขั้นตอนที่ 3 การเรียนการสอน (ตามหลักสูตร)

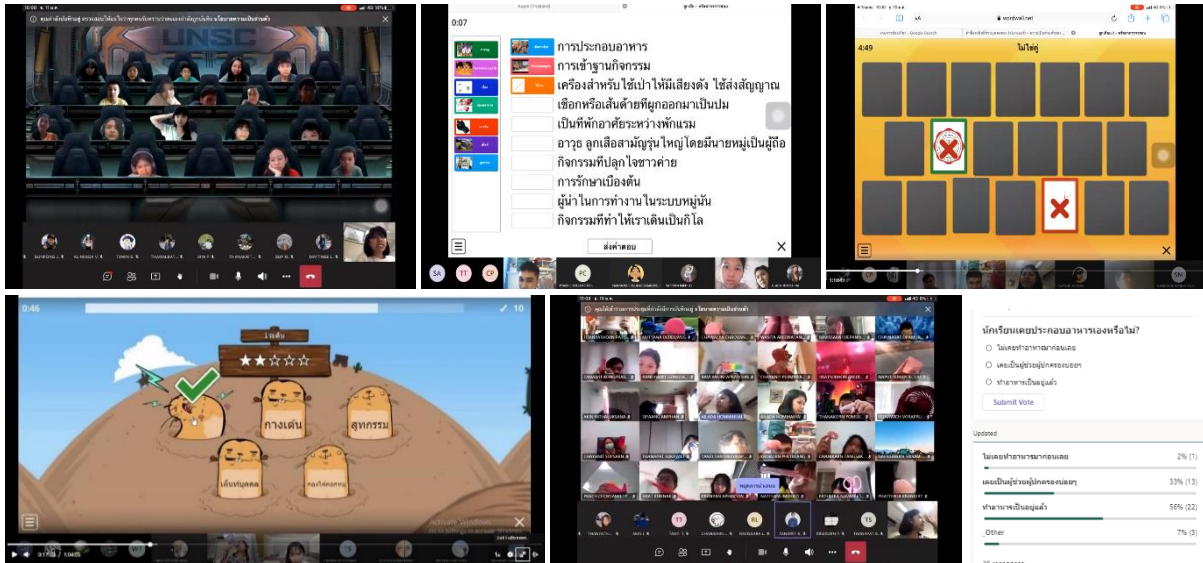
ขั้นตอนที่ 4 เรื่องสั้นที่เป็นคติ (ข้อคิด เรื่องเล่า การทบทวนบทเรียน)

ขั้นตอนที่ 5 พิธีปิดประชุมกอง (พิธีการ นัดหมาย-ตรวจเครื่องแบบ-ชักธงลง-เลิก)

ดังนั้นการเรียนการสอนออนไลน์ไม่สามารถที่จะปฏิบัติตามขั้นตอนได้และกลุ่มผู้เรียนแต่ละระดับชั้นมีจำนวนมาก อาจารย์ผู้สอนจึงปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ผู้สอนได้ใช้สื่อการสอนรูปแบบของเกมส์ออนไลน์ผ่านเว็บไซต์สำเร็จรูป Wordwall และ Microsoft PowerPoint ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับหัวข้อรายวิชานั้นๆ โดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและเล่นเกมสักระหว่างบุคคลเป็นการสร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ก่อนเข้าสู่ขั้นกิจกรรมการเรียนการสอนลำดับไป

ขั้นตอนที่ 2 กิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนผ่านสื่อการสอนรูปแบบ Video ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams ที่มีฟังก์ชันเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีหัวข้อดังนี้ วิชาการกางเต็นท์ วิชาการก่อกองไฟ วิชาการประกอบอาหาร วิชาการอบรเมนายหมู่ วิชาความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม ทั้งนี้ยังให้นักเรียนได้ทำข้อสอบก่อนเรียน (Pre-Test) และหลังเรียน (Post-Test) โดยใช้ฟังก์ชันแบบทดสอบที่สามารถแสดงข้อมูลคะแนน วันและเวลาในการส่งคำตอบของผู้เรียนได้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนตั้งใจเรียนในการเรียนออนไลน์ และยังมีอาร์พโพลด์วีดีโอลงในโปรแกรม YouTube ในบุคคลที่สนใจสามารถนำไปศึกษาต่อได้ (ช่อง YouTube ครูตูนแคมป์ ย่าง ปั้งมัย, 2564)

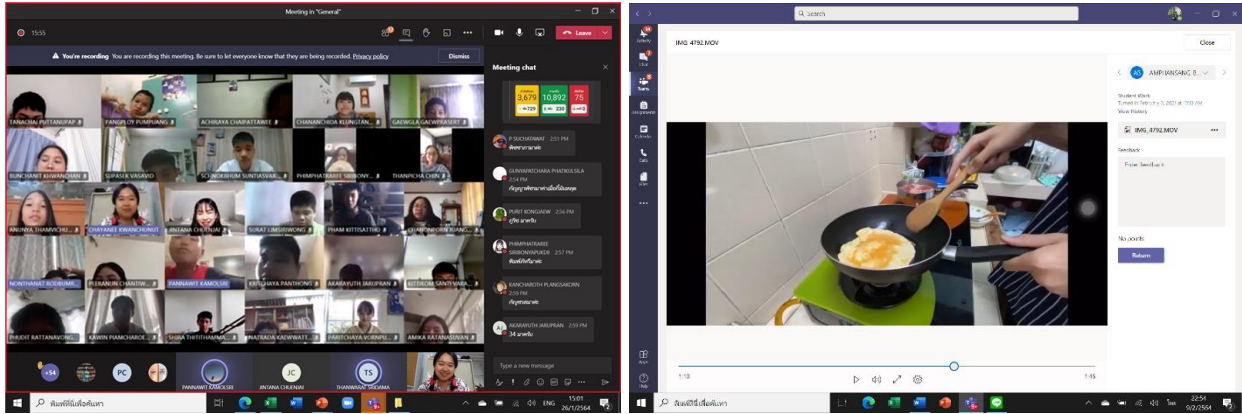

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นสรุป

หลังจากสิ้นสุดการรับชมเนื้อหาจากสื่อการสอน Video หัวข้อต่างๆ ดังนี้ วิชาการกางเต็นท์ วิชาการก่อกองไฟ วิชาการประกอบอาหาร วิชาการอบรเมนายหมู่ และวิชาความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม อาจารย์ผู้สอนได้ตั้งคำถาม เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาความรู้หลังการเรียน โดยใช้วิธีการแข่งขันเพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียน ซึ่งกำหนดให้ใช้การพิมพ์คำตอบในกล่องสนทนาบน Microsoft Teams เป็นช่องทางในการตอบคำถาม และอาจารย์ผู้สอนสรุปเนื้อหาทั้งหมดอีกครั้ง

ในหัวข้อวิชาการประกอบอาหาร อาจารย์ผู้สอนได้มอบหมายกิจกรรมท้ายบทเรียน ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ และบันทึกเป็น Video สาธิตขั้นตอน “การทอดไข่” โดยอยู่ในความดูแลของผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด กำหนดให้ผู้เรียนส่งชิ้นงานใน Assignments ซึ่งเป็นเครื่องมือ (Tools) ในการรับ – ส่งการบ้านของผู้เรียน

ผลที่เกิดขึ้นจากการนำสื่อวิดีโอไปใช้ในห้องเรียนออนไลน์ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนมากขึ้น เนื่องจากสื่อ Video ที่ใช้ในการสอน เป็นวิดีโอที่มีอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้จัดทำ และเป็นผู้แสดง มีความสนุกสนาน สอดแทรกความรู้และเสียงหัวเราะ จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้สึกผ่อนคลาย มีความตั้งใจในการเรียนรู้เนื้อหาจากสื่อวิดีโอ และมีความกล้าที่จะพูดคุย ปรีกษา กับอาจารย์วิชาลูกเสือ – เนตรนารีมากขึ้น

เนื่องจากการเรียนสอนรายวิชาลูกเสือ – เนตรนารี ในสถานการณ์ปกตินั้น มีการจัดการเรียนการสอนในสถานที่กลางแจ้ง และมีข้อจำกัดในสถานที่ อาจส่งผลให้ผู้เรียนบางคนไม่มีสมาธิในการเรียน หัวข้อที่เป็นทฤษฎี การเรียนบนห้องเรียนออนไลน์โดยใช้สื่อ Video จึงช่วยให้อาจารย์ผู้สอนสามารถเข้าถึงผู้เรียนได้มากขึ้น เพื่อให้คำแนะนำ และตอบคำถามกับผู้เรียน สัดส่วนจำนวนผู้เรียนมีความเหมาะสมกับอาจารย์ผู้สอน ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหา วิธีการ และขั้นตอนในการเรียนวิชาลูกเสือได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงนักเรียนได้ประสิทธิผลในการเรียนมากขึ้น